

Література

1. Ушеренко С.В. Мінноваційно-інвестиційна діяльність українських підприємств: сучасний стан і пріоритети активізації / С.В. Ушеренко // Економічний часопис-XXI. – 2014. – № 7-8(2). – С. 56-59.
2. Селютина Л.Г. Современные аспекты управления инновационно-инвестиционной деятельностью предприятий строительного комплекса / Л.Г. Селютина, Т.В. Малеева // Теория и практика общественного развития. – 2015. – № 4. – С. 47-49.
3. Хакимова К.Р. Современные подходы к управлению инновационно-инвестиционной деятельностью предприятия / К.Р. Хакимова // Актуальные проблемы экономики и менеджмента. – 2015. – № 1. – С. 71-75.
4. Кузнецов И.М. Анализ инвестиционной и инновационной деятельности предприятия / И.М. Кузнецов. – М. : Лаборатория книги, 2010. – 79 с.

Віра ГАМАН

слухач магістратури

Тернопільський національний економічний університет

ДІАГНОСТИКА БАНКРУТСТВА В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

За сучасних реалій розвитку економіки України дослідження відношення до банкрутства в суспільстві є суперечливим: феномен банкрутства одночасно слугує засобом усунення з ринку неконкурентоспроможних виробників, але визнання банкрутами великої кількості підприємств призводить до зниження рівня економічного розвитку держави.

Банкрутство, будучи одним з інститутів ринкової економіки, може розглядатися як сукупність механізмів управління економічним суб'єктом в умовах кризи, що забезпечують оздоровлення підприємства, або його ліквідацію. Механізм управління у процедурах банкрутства розуміється нами як формальне моделювання передачі інформації в господарських процесах, що вимагають збору, обміну та агрегування даних, розподілених серед безлічі незалежних суб'єктів, що мають різнобічні й суперечливі інтереси. Тут слід звернутися до теорії економічних механізмів, яка розглядає питання найбільш оптимального використання інформації, необхідної для ефективної організації та функціонування як ринкової, так і планової економіки [1, с. 38]. Управління в процедурах банкрутства, як правило, передбачає більш значне адміністративне регулювання, ніж при стабільному функціонуванні суб'єкта господарювання.

Економічний стан підприємств формується під впливом багатьох факторів, негативний вплив яких часто веде до кризи. Оцінка фінансового стану підприємств вважається важливим аспектом оцінки його діяльності. Економічний стан відображає вміння суб'єкта господарювання забезпечувати власну діяльність, безперервно підтримувати платоспроможність та інвестиційну привабливість.

Фінансовий аналіз виступає одним з основних інструментів, що дозволяють оцінити внутрішню і зовнішню фінансово-господарську діяльність підприємства. Оцінка фінансовий стан підприємства означає визначення якості його фінансового стану. За допомогою аналізу фінансово-господарської діяльності можна передбачити настання банкрутства, тому керівництво підприємства має можливість здійснити антикризові заходи для попередження банкрутства. Одним з найбільш ефективних способів оздоровлення є аналіз неплатоспроможності підприємства [2, с. 59]. Інформаційну базу для аналізу ризику банкрутства складають дані бухгалтерського обліку: статистична, бухгалтерська і податкова звітність, установчі документи, положення про облікову політику, нормативні правові акти, накази.

В економічній літературі існують два підходи до моделей фінансово-господарського аналізу ризику банкрутства підприємства [3, с. 51-52]:

перший спосіб: кількісний підхід – включає діагностику фінансових параметрів та розрахунок коефіцієнтів;

другий спосіб: якісний підхід – аналіз стану функціональних підсистем управління (відділ маркетингу, кадрів, фінансів, виробництва).

Значну популярність отримали аналітичні моделі Е. Альтмана, У. Бівера, Ф. Лиса, Р. Таффлера. Для української практики найбільшу увагу завжди приділялася моделі Е. Альтмана (двофакторній і п'ятифакторній). Застосовуються методи для прогнозування банкрутства підприємства. Підприємство саме вибирає методику для прогнозування ймовірності настання свого банкрутства. Використовують формалізовані та неформалізовані моделі, які будуються виходячи з розрахункових фінансових коефіцієнтів. Незважаючи на результативність методів можна помітити недоліки їх нераціонального використання: немає обліку конкретних галузевих особливостей діяльності підприємства; звіт може не відображати точної структури бухгалтерського балансу; надані коефіцієнти не відрізняються абсолютною достовірністю. Мета формування ідеї моделі прогнозу ризику банкрутства підприємства виражається тим, що за наданими дослідженням, поведінка коефіцієнтів дасть більш вірні прогнози. У загальних рисах справедливим є твердження, що відношення суми активу до чистого оборотного капіталу сигналізує про вірний показник банкрутства.

У. Бівер розглядав модель ризику банкрутства підприємства і зробив такий висновок, що при короткостроковій, довгостроковій перспективі відношення суми заборгованості до потоку грошових коштів виступає прийнятною умовою, що прогнозує швидкоплинний ризик банкрутства [3, с.52]. Способом виявлення негативних впливів при діагностиці ризику банкрутства є моніторинг, він дозволяє вчасно усунути виявлені прорахунки, формує заходи щодо підвищення платоспроможності та екстреного оздоровлення підприємства. Аналіз фінансових показників дає можливість призупинити ризик банкрутства.

У кризові періоди розвитку найбільшу небезпеку для підприємства становить руйнування його потенціалу (виробничого, технологічного, науково-технічного і кадрового) як головного чинника життєдіяльності підприємства, його можливостей. Головний комплекс проблем і основні причини поточного неблагополуччя багатьох промислових підприємств приховуються в: незатребуваності продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках, у її низькій конкурентоспроможності; недоступності інвестиційних ресурсів; митних і валютних бар'єрах тощо. У цей час необхідне розроблення стратегії економічної безпеки, яке повинна містити: характеристику зовнішніх і внутрішніх загроз економічній безпеці підприємства; визначення і моніторинг чинників, що зміцнюють або руйнують стійкість його соціально-економічного стану на короткострокову і середньострокову перспективу; розроблення економічної політики, що охоплює механізми обліку, які впливають на стан економічної безпеки; напрями діяльності підприємства щодо реалізації стратегії [4, с. 116].

Враховуючи зазначене можна констатувати, що з метою запобігання банкрутства підприємства повинні реалізовувати комплекс заходів, які, в першу чергу, мають передбачати здійснення моніторингу фінансово-економічного стану підприємства з застосуванням процесу діагностики його банкрутства за різноманітними моделями та розробляти на основі проведеного аналізу адекватні умовам, в яких функціонує підприємство, заходи. Також реалізація заходів щодо уникнення банкрутства підприємства з урахуванням того, що поняття «банкрутство підприємства» і «економічна безпека підприємства» є взаємопов'язаними, а також, що забезпечення економічної безпеки підприємства є одним з стратегічних напрямів виходу його з кризи, справить позитивний вплив на економічний розвиток підприємства та сприятиме підвищенню рівня його економічної безпеки.

Література

1. Егоров В.П. Экономические механизмы управления предприятием в процедурах банкротства / В.П. Егоров, М.В. Чернов // Известия высших учебных заведений. Серия: Экономика, финансы и управление производством. – 2013. – № 3(17). – С. 38-44.
2. Бородина И.Н. Управление финансовым состоянием предприятия с использованием моделей финансово-хозяйственного анализа риска банкротства предприятия / И.Н. Бородина, А.А. Полякова // Научный альманах. – 2017. – № 5-1(31). – С. 58-60.
3. Всяких М.В. Модели финансово-хозяйственного анализа риска банкротства предприятия / М.В. Всяких, А.С. Лоза // Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук. – 2016. – № 5. – С. 51-53.
4. Бреус С.В. Основні напрями запобігання банкрутства підприємства у контексті забезпечення економічної безпеки / С.В. Бреус, Т.А. Бабаєва // Формування ринкових відносин в Україні. – 2015. – Вип. 11(174). – С. 113-117.

Євгенія ГОЛОВЧЕНКО

студентка

ДВНЗ «Придніпровська державна академія
будівництва та архітектури»

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Одеська область відіграє важливу роль в економіці України. Вона являється найголовнішим морським зовнішньоторговельним виходом країни, надає послуги міжнародним транзитним вантажо- і пасажиропотокам, виконує важливі транспортно-розподільні функції на національному і міжнародному рівнях, є провідним регіоном України за рівнем розвитку морегосподарського комплексу і галузей, які пов'язані з використанням ресурсів моря і світового океану. Одеська область є одним з найперспективніших регіонів України щодо розвитку зовнішньоекономічної діяльності, спільного підприємництва, формування спеціальних економічних зон, є одним з найбільш перспективних рекреаційних регіонів приморського типу для розвитку туризму [1].

Область розташована на перехресті міжнародних транспортних магістралей з півночі на південь та із заходу на схід, що визначає певним чином спеціалізацію регіону та пріоритети його розвитку. Транспортна складова посідає перше місце серед інших секторів економіки Одеської області – понад 33% валової доданої вартості області. Територією області проходять маршрути декількох міжнародних транспортних коридорів: критські – 9 та 7 (Дунайський), а також ТРАСЕКА, САТК та ЧЕС.

У січні–вересні 2016 р. підприємствами транспорту було перевезено 28,4 млн.т вантажів, що на 0,8% менше, ніж у січні–вересні 2015р. Вантажооборот зменшився на 11,9% і становив 45,1 млрд.ткм.

Залізничним транспортом відправлено 22,5 млн.т вантажів, що на 5,3% більше, ніж у січні–вересні 2015р. Відправлення нафти і нафтопродуктів збільшилося у 2,0 раза, зерна і продуктів перемолу – на 37,2%, чорних металів – на 31,5%, хімічних і мінеральних добрив – на 11,7%, цементу – на 10,7%, брухту чорних металів – на 8,4%, будівельних матеріалів – на 5,6%. Відправлення коксу зменшилось на 76,2%, руди залізної та марганцевої – на 44,3%, лісових вантажів – на 25,4%, кам'яного вугілля – на 20,1%.

Підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами–підприємцями) у січні–вересні 2016 р. перевезено 4,3 млн.т вантажів, що на 23,6% менше, ніж у січні–вересні 2015 р., та виконано вантажооборот в обсязі 1184,7 млн.ткм, який збільшився на 1,0% порівняно з січнем–вереснем 2015 р.